

2018-05-16 08:45 CEST

Sverige tar ställning för öppen tillgång – avtalet med Elsevier sägs upp

Efter 20 år säger de svenska forskningsbiblioteken upp avtalet med det stora vetenskapliga förlaget Elsevier. Anledningen är att förlaget inte

tillgodoser kraven på öppen tillgång.

Regeringens mål är att resultatet av all offentligt finansierad forskning ska vara omedelbart öppet tillgängligt år 2026. En omvandling från ett prenumerationsbaserat till ett öppet tillgängligt publiceringssystem är nödvändig.

Inom ramen för Bibsamkonsortiet förhandlar Kungliga biblioteket (KB) om licenser för bland annat vetenskapliga tidskrifter till universitet, högskolor, myndigheter och statliga forskningsinstitut. För att lyckas med omställningen till öppen tillgång kräver konsortiet följande:

- omedelbar öppen tillgång till alla artiklar publicerade i Elseviers tidskrifter av forskare som är affilierade till konsortiets deltagande organisationer,
- läsrättigheter till Elseviers 1 900 tidskrifter för deltagande organisationer,
- en hållbar prismodell som möjliggör en omvandling till öppen tillgång.

Avtalet sägs upp från 30 juni

Elsevier har inte lyckats erbjuda ett avtal med en modell som motsvarar Bibsamkonsortiets krav. Därför har det pågående avtalet sagts upp från och med den 30 juni 2018. Det är första gången konsortiet säger upp ett avtal av den här storleken.

Svenska forskare publicerar varje år omkring 4 000 artiklar i Elseviers tidskrifter. Under 2017 betalades cirka 13 miljoner kronor i publiceringskostnader för öppen tillgång, utöver de 120 miljoner kronor som deltagande organisationer betalar i licenskostnader för att läsa förlagets tidskrifter.

Astrid Söderbergh Widding är rektor för Stockholms universitet, ordförande i Bibsamkonsortiets styrgrupp och den som leder förhandlingarna. Hon menar att de ökande kostnaderna för vetenskaplig information belastar universitetens budgetar globalt medan förlagen gör stora vinster. Ett alternativ till den nuvarande publicerings- och prismodellen är "open access". Det skulle innebära att institutionerna betalar för att publicera sina artiklar och att dessa blir öppet tillgängliga för alla att läsa, direkt vid publicering.

– Vi måste ta kontrollen över de totala publiceringskostnaderna eftersom vi ser en tendens mot snabbt ökande kostnader för både läsning och publicering. Det nuvarande systemet för vetenskaplig kommunikation måste förändras. Vår enda möjlighet att uppnå detta är att inte förnya avtal som inte lever upp till kraven på en hållbar omvandling till öppen tillgång, säger Astrid Söderbergh Widding.

Fortsatt tillgång till redan publicerade artiklar

Forskare från de deltagande organisationerna kommer fortfarande ha tillgång till artiklar publicerade mellan januari 1995 och 30 juni 2018 enligt villkor i pågående avtal. Elsevier har aviserat att de kommer att stänga av accessen till innehåll som publiceras efter den tidsperioden. Tips på alternativa accessvägar finns på [KB:s webbsidor om öppen tillgång](#).

Fakta om Bibsamkonsortiet

Sedan 1996 förhandlar KB licensavtal för elektroniska informationsresurser till svenska universitet, högskolor, myndigheter och statliga forskningsinstitut. 85 organisationer deltar i minst ett av Bibsamkonsortiets 68 avtal. År 2017 var omsättningen 354 miljoner kronor.

Kontaktinformation

Anna Lundén, enhetschef för Nationell bibliotekssamverkan, Kungliga biblioteket
070-007 36 14
anna.lunden@kb.se

Britt-Marie Wideberg, samordnare för Bibsamkonsortiet, Kungliga biblioteket
070-007 36 60
britt-marie.wideberg@kb.se

Information in English

[Follow this link to read the whole press release in English.](#)

Kungliga biblioteket

Kungliga biblioteket, KB, är Sveriges nationalbibliotek. Vi samlar in, bevarar och tillgängliggör allt som ges ut i Sverige, från handskrifter, böcker och tidningar till musik, tv-program och bilder. Dessutom har vi utländskt material med svensk anknytning.

KB är en statlig myndighet under Utbildningsdepartementet. Som nationalbibliotek utvecklar och främjar vi samverkan i den svenska bibliotekssektorn.

Kontaktpersoner

Peter Axelsson

Presskontakt

Kommunikationsstrateg

peter.axelsson@kb.se

070-007 33 21